

Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ

6800 Hódmezővásárhely
Dr. Rapcsák András út 16-18.
Tel./Fax.: 06 62 242 224

Szakmai beszámoló

TORNYAI JÁNOS MÚZEUM ÉVKÖNYVE II. 2020. ÉVI MEGJELENTETÉSÉRE

Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ
Hódmezővásárhely

Pályázati azonosító: 204188/00634

2020 decemberében jelent meg a Tornyai János Múzeum II. - 2020. évi évkönyve, amelyben közel tucatnyi tanulmányban mutatják be a vásárhelyi közgyűjtemény munkatársai kutatási eredményeiket a régészet, a néprajz, a helytörténet és a művészettörténet területéről.

A hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum 2019-ben azzal a szándékkal indította útnak megújult évkönyvsorozatát, hogy megfelelő platformot biztosítson az intézményben zajló tudományos, közművelődési, muzeológiai munkáról – írja előszavában Miklós Péter, a periodika szerkesztőbizottságának elnöke. – A második kötet arról szolgál bizonyossággal, hogy a vásárhelyi múzeumban, mint tudományos műhelyben folyamatos és magas szakmai színvonalon végzett kutatómunka zajlik – folytatja az évkönyvet kiadó közgyűjtemény szakmai tanácsadója.

Az évkönyvben helyet kapó tizenegy tanulmány így is csak egy szűk keresztmetszetét mutatja be az intézményben zajló munkának, ugyanis az elmúlt egy évben a kutatómunka és a tudományos földolgozás mellett az egyes szakterületek munkatársai a múzeumi gyűjtés, a megőrzés és a bemutatás feladatait – a koronavírus-járvány okozta korlátozásoktól és zárva tartástól függetlenül - is folyamatosan ellátva végezték munkájukat.

A múzeumi évkönyvek gyakorlatának megfelelően a kiadványban helyet kaptak a vásárhelyi közgyűjtemény szakmai munkatársai mellett olyan kutatók is, akik tevékenysége Hódmezővásárhelyhez vagy a múzeum gyűjtőterületéhez köthető, s a szerkesztők törekedtek arra, hogy valamennyi gyűjtemény és szakág képviselve legyen a kötetben.

A régészeti fejezetben Csányi Viktor egy harmadik századi szarmata sírt mutat be, míg Béres Mária a csomorkányi tetőcserepekről értekezik. Terendi Viktória dolgozata A múzeumőr múltja címmel Kiss Lajos néprajzkutató család- és élettörténetét részletezi a vásárhelyi közgyűjtemény első vezetőjének önéletrajza és archív dokumentumok alapján. A pásztorkodás világába vezeti be az olvasókat Nagy Gábor, a makói múzeum munkatársa, aki a kolompok, csengők és pergők dél-alföldi használatáról ír. A hódmezővásárhelyi fotótörténetet 1869-től az első világháború végéig dolgozza föl Bernátsky Ferenc helytörténész a városban működő fényképészek munkásságának részletezésével és gazdag képanyaggal, míg Nagy Gyöngyi írásából az iskolaalapító Aranyossy Ágoston életútját, megpróbáltatásait lehet megismerni.

A jelenkortörténetet érinti Miklós Péter és Vincze Gábor tanulmánya: előbbi a hódmezővásárhelyi jezsuita rendház működését mutatja be a szovjet megszállás idején, 1944. szeptembere és 1945. áprilisa között, utóbbi referátum Hollósi Antal hódmezővásárhelyi ügyvéd, lapszerkesztő 1945 utáni meghurcolásáról szól.

A képzőművészeti blokkban Tóth Károly két írása is helyet kapott: az egyikben a Tornyai leveleiben megfogalmazott művészelméleti gondolatok alapján dolgozza föl a művészek az alföldi tájképfestészet megteremtése érdekében tett kísérletét, míg a másikban kifejti reflexióit a hódmezővásárhelyi múzeum által tavaly kiadott, a „Tornyai árnyékából kilépő” Endre Béla életművét bemutató monográfia – amelynek szerzője Nátyi Róbert – kapcsán. Szintén a múzeum névadójához kapcsolódik Gál Petra munkája, aki a Tornyai egykori cselédjéből festővé lett Kovács Mária művészetében föllelhető naiv szemléletet ismerteti.

Tartalomjegyzék

MIKLÓS PÉTER: Előszó

CSÁNYI VIKTOR: 3. századi szarmata sír Hódmezővásárhely-Kishomokról

BÉRES MÁRIA: A csomorkányi tetőcserepekről

TERENDI VIKTÓRIA: A múzeumőr múltja - Kiss Lajos néprajzkutató család- és élettörténete önéletírása és archív dokumentumok alapján

NAGY GÁBOR: „Az én nyájamon olyan hangszerek voltak, olyan jó hangszerek nem voltak egy nyájon se!” - Kolompok, csengők és pergők használata a Dél-Alföldön

BERNÁTSKY FERENC: Fényképezés Hódmezővásárhelyen 1869–1918 között

NAGY GYÖNGYI: „Gyógyítva Nevelni” - Az iskolaalapító Aranyossy Ágoston

MIKLÓS PÉTER: A hódmezővásárhelyi jezsuita rendház a szovjet megszállás idején (1944. szeptember – 1945. április)

VINCZE GÁBOR: Dr. Hollósi Antal hódmezővásárhelyi ügyvéd, lapszerkesztő 1945 utáni meghurcolása

TÓTH KÁROLY: Kísérlet az alföldi tájképfestészet megteremtésére - Művészelméleti gondolatok Tornyai János két levelében

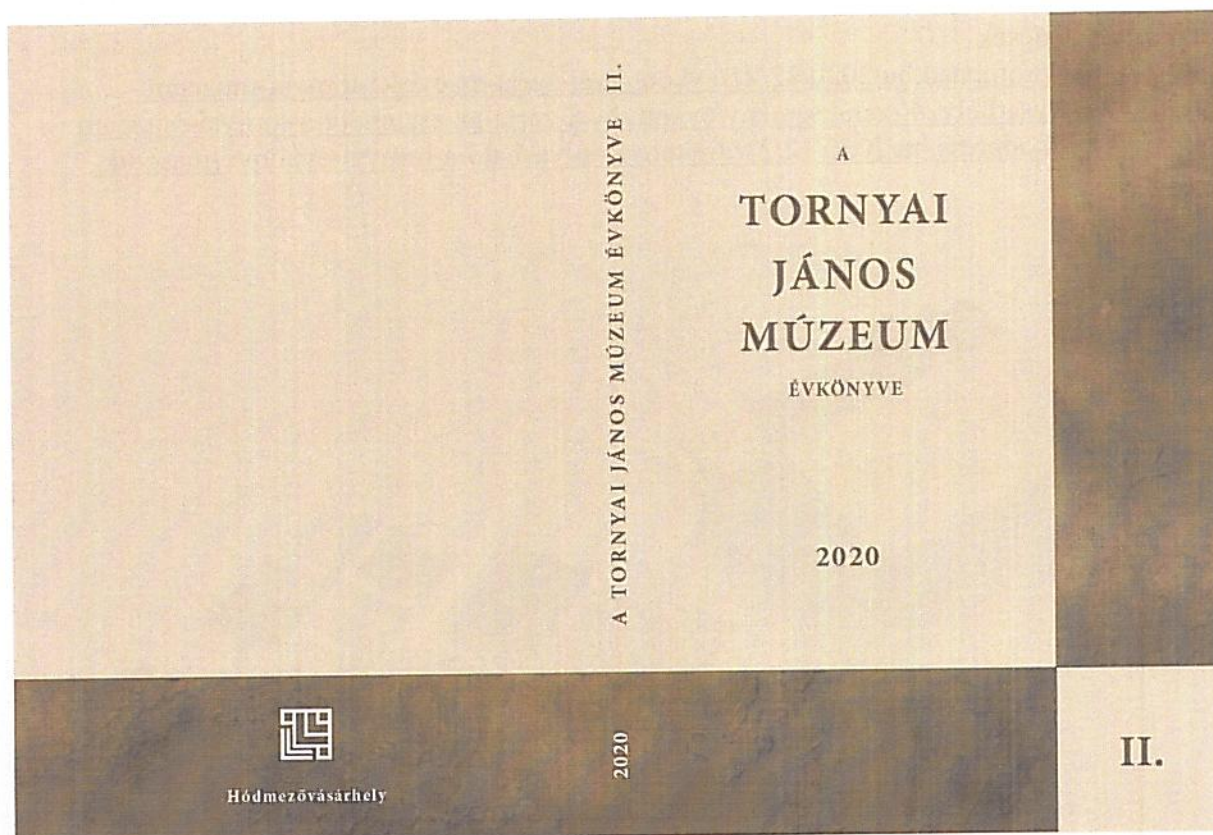
GÁL PETRA: Naiv szemlélet Kovács Mária festészetében

TÓTH KÁROLY: „Kilépni Tornyai János árnyékából” - Reflexiók Nátyi Róbert Endre Béla monográfiájáról

Rövidítések jegyzéke

A kiadvány elérhető az alábbi linken:

http://www.tornyai muzeum.hu/cikk/tornyai_janos_muzeum_evkonyve_ii_1415

Kolofón, könyvészeti adatok

Haág Zalán István: Ifjúsági mozgalmak a szegedi felsőoktatásban az 1956-os forradalom előtt, alatt, után

Szerkesztőbizottság: Dr. habil. Miklós Péter – elnök, Bernátsky Ferenc, Csányi Viktor, Nagy Gyöngyi, Terendi Viktória, Vincze Gábor

Szerkesztők: Bernátsky Ferenc, Csányi Viktor, Nagy Gyöngyi, Terendi Viktória

Felelős kiadó: Dr. habil. Miklós Péter szakmai tanácsadó

Kiadó: Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ

ISSN: 2677-0121

Az angol szövegeket fordította: Antalfy Elayne, Dr. Tóth Károly

Arculatterv, borítóterv: Szender Ákos

Képszerkesztés, tördelés: Göbolyös Mihály

Nyomda: s-Paw Bt.

Kiadvány formátuma: A4 (álló): 210 × 297 mm, cérnafűzés, matt fólia keményítáblás kötés

Belív: 172 oldal 4+4 szín

Matt műnyomó 130 g

Előzék: 8 oldal 1+1 szín

Fam. ofszet 140 g

Táblalemez: 4 oldal 0+0 szín

Escaboard 2.00 mm 1260 g

Táblaborító: 4 oldal 4+0 szín

Matt műnyomó 150 g

Kötészet: cérnafűzés, matt fólia keményítáblás kötés

Példányszám: 300 db

Sajtómegjelenések

<https://www.promenad.hu/2020/12/21/evkonyvvel-zarja-az-ebet-a-tornyai-muzeum/>
<http://www.vasarhely24.com/esemeny/evkonyvvel-zarja-az-esztendot-a-tornyai-muzeum>
<https://www.hodpress.hu/2020/12/21/digitalisan-olvashato-a-tornyai-evkonyv-masodik-kotete/>

Nyilatkozat

Pályázó aláírásra jogosult képviselője igazolja, hogy az az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény (2016/C 262/01) - a továbbiakban: Közlemény - 34. és 196. pontjában meghatározott, az alábbiakban felsorolt egy vagy több feltétel teljesül (a kívánt részt aláhúzendó):

- a támogatandó tevékenység nem minősül gazdasági tevékenységnek, az általam benyújtott pályázatba foglalt tevékenységek kapcsán piaci bevételeim nem érik el működési költségek legalább felét,
- a támogatandó tevékenységből megvalósuló szolgáltatásokat elsősorban magyar állampolgárok fogják igénybe venni (és a külföldi látogatók száma előre láthatóan marginális lesz).

Hódmezővásárhely, 2021. március 9.

Dr. habil Miklós Péter
szakmai tanácsadó

Varga Anikó
intézményvezető